

[Valdemar Sørensen.]

at spare paa Huslejen i større og større Befolkningslag blive mere og mere fremtrædende. Man maa regne med, at hvis 1 300—1 400 Lejligheder af den billigste Type er det normale, skal vi i Aar op paa 1 600—1 700 Lejligheder, før Behovet er dækket. Dem har vi ikke.

Det er i denne Situation, Sanerings-spørgsmaalet nu rejser sit Krav om nye Lejligheder til de Folk, der skal flytte bort fra Borgergade- og Adelgade-Kvarteret, og dem, der skal flytte bort ude paa Frederiksberg. Hvad man derude har tænkt sig, foreligger der intet om, men i Indstillingen til Indenrigsministeriet fra Byggeudvalget findes der en Skrivelse fra Københavns Overborgmester, som udtaler sig om dette Forhold paa en efter min Anskuelse højst ejendommelig Maade. Overborgmesteren skriver om Beboerne i dette Kvarter, at en nærmere Undersøgelse af Spørgsmaalet om Erstatningslejligheder har vist, at det frembyder ikke noget stort Problem, for en stor Del af dem fører efter Overborgmesterens Mening en Tilværelse, der falder uden for Rammerne for et normalt Familieliv, og kan derfor efter Sagens Natur ikke offentligt hjælpes til nye Lejligheder.

Nu maa jeg spørge — Moralen i det Problem, Overborgmesteren har stillet op, ganske uberørt —: Skal selv Folk, der lever et mindre normalt Familieliv, ikke have Tag over Hovedet? Jeg har over for et praktisk Problem ikke længe set en Argumentation som denne. Med skyldig Reverens for Moralen vil jeg dog foretrække, at man, naar man river 2 000 Lejligheder ned af dem, der er mest Trang til, afhjælper Tabet ved at opføre 2 000 nye Lejligheder. Naar Overborgmesteren siger, at i Virkeligheden kun 300 Familier har et rimeligt Krav paa Anvisning af Erstatningslejligheder og desuden 350 Aldersrentenydere, vil jeg ganske positivt benægte dette. De, der har Krav paa Erstatningslejligheder, er først og fremmest hele den Befolkning, der bor i det Kvarter, der skal saneres, og dernæst hele den Befolkning, som efterspørger de billige Lejligheder og skal ud i Konkurrence med Saneringskvarterets Beboere.

I den øjeblikkelige Boligsituation, der er saa uheldig paa Grund af Byggeriets, ogsaa det sociale Byggeris, skæve Indstilling i de sidste ti Aar, maa man ganske nødvendigt gaa den Vej, som det ærede Medlem Hr. Kristen Amby allerede har peget paa, og begynde med Problemet i den rigtige Ende, ikke tage Koen ved Halen,

men erstatte de 2 000 Lejligheder, man her river ned, ved at opføre 2 000 nye og i det Prislag, det er nødvendigt at komme ned til. Og det kan jo heller ikke være saa svært.

Man har i de sociale Byggeforeningers Vedtægter og i de Love, der bestemmer dem, det Princip, at de billige Laan, som Staten giver de sociale Boligforeninger, skal ækvivaleres paa den Maade, at de Kapitaler, der bliver til Raadighed, efterhaanden som Prioriteterne afdrages, skal anvendes i bolig-mæssigt Øjemed ud fra den Indstilling, som de sociale Boligforeninger har. Men skulde der nu være noget i Vejen for, at man gjorde dette Formaal nutidigt, vender det om og siger: de Beløb, det er nødvendigt for det offentlige at skyde ind for at frembringe 2 000 2 Værelsers Lejligheder, der er 100 Kr. billigere end den Leje, hvortil det sociale [Boligbyggeri i] Dag med Lovens Støtte kan bygge dem, dem kan vi sætte ind og faa tilbage igen, naar Kapitalen i disse Ejendomme er nedskrevet!

Det synes mig at være en meget simpel Betragtning, og jeg ser ogsaa, at det indenrigsministerielle Boligudvalg har været inde paa denne Tankegang, blot har det bygget Forslaget noget kunstigere op, end jeg synes det var nødvendigt. Men Tankegangen er jo rigtig. Man er nødt til at faa denne Produktion i Gang, før man kan rasere Terrænet i Adelgade og Borgergade og andre Steder, og det forekommer mig, at naar man kan faa den i Gang økonomisk paa de Vilkaar, er der for det offentlige slet ingen Undskyldning for, at man lader Saneringsarbejdet i Adelgade og Borgergade gaa saa haardt ud over den Befolkning i Hovedstaden, der har Brug for de billige Lejligheder, man i Forvejen ikke har nok af.

Saadan tror jeg Situationen ligger, bolig-mæssigt set, og jeg vil ogsaa sige, at den Tankegang, jeg gør mig til Talsmand for, er af større beskæftigelses-mæssig Værdi end det Forslag, der i Dag ligger paa Tingets Bord. For enten de Lejligheder nu skal bygges det ene eller det andet Sted — jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Kristen Amby og det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen i, at det Byggeri, de ærede Medlemmer tænker paa, vil være værdifuldt fremfor meget andet —, saa er det ganske klart, at man maa tage fat paa det nu, fordi, som det udtrykkeligt siges i Boligudvalgets Indstilling til Ministeren, det Saneringsarbejde, man her foreslaar, først virkelig kan komme i Gang, naar Nedrivningen er færdig, det vil sige, Udvalget